



**VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

IŠANKSTINIO TYRIMO ATASKAITA

**LĖŠŲ, SKIRTŲ VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS
RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS PRIEMONĖMS VYKDYTI, NAUDOJIMO
EFEKTYVUMO VERTINIMAS**

2021 m. rugsėjo 23 d. Nr. R-05-6

Su išankstinio tyrimo ataskaita galima susipažinti
Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos
interneto puslapyje adresu www.vilniuskontrolė.lt

TURINYS

| | |
|--|----|
| Išankstinio tyrimo tikslas, apimtis ir metodai | 3 |
| Išankstinio tyrimo rezultatai | 4 |
| Nustatytos problemos | 7 |
| Priežastys, dėl kurių siūloma baigti auditą išankstiniu tyrimu | 11 |
| Priedai: | 13 |
| 1 priedas. Santrumpos ir sąvokos | 13 |
| 2 priedas. Duomenys apie VMS visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonėms 2020 m. patvirtintas lėšas ir jų naudojimą | 14 |

IŠANKSTINIO TYRIMO TIKSLAS, APIMTIS IR METODAI

Išankstinio tyrimo tikslas – surinkti informaciją apie Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos vykdymą, panaudotas lėšas, esančias problemas ir nustatyti, ar tikslinga atlikti pagrindinį tyrimą.

Išankstinis tyrimas atliktas, vykdant Vilniaus miesto savivaldybės kontrolieriaus 2021 m. birželio 28 d. pavedimą¹. Išankstinį tyrimą atliko Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos tarnautojos Lidija Kudrešova, Miglė Brigita Narbutienė ir vyr. specialistė Laimutė Melnikienė.

Išankstinio tyrimo objektas – lėšų, skirtų Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonėms vykdyti, efektyvumo vertinimas.

Išankstinio tyrimo subjektas – Vilniaus miesto savivaldybės (toliau – VMS) administracija ir subjektai, vykdančys visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemones. VMS visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių vykdymą organizuoja VMS administracijos Sveikatos apsaugos, Miesto tvarkymo ir aplinkos apsaugos skyriai.

Vertintas laikotarpis – 2020 metai, siekiant įvertinti pokyčius ir palyginti duomenis, atskirais atvejais naudojome 2019 metų duomenis.

Audito įrodymams dėl lėšų, skirtų VMS visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonėms vykdyti naudojimo efektyvumo vertinimo, taikėme dokumentų peržiūros, palyginamosios analizės metodus, patikrinimo procedūras. Išankstinio tyrimo metu duomenys buvo renkami:

- Nagrinėjant ir analizuojant LR įstatymus, kitus teisės aktus, reglamentuojančius visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos politikos formavimą;
- Nagrinėjant ir analizuojant VMS tarybos sprendimus ir VMS administracijos direktoriaus įsakymus, reglamentuojančius visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų skyrimą, panaudojimą ir kontrolę;
- Analizuojant VMS 2020-2022 metų strateginį veiklos planą;
- Nagrinėjant VMS administracijos vidaus kontrolės aplinką, informavimą ir komunikavimą, stebėseną, sukurtas kontroles priemones, susijusias su visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų skyrimu ir jų naudojimo kontrole;
- Analizuojant VMS administracijos darbuotojų, atsakingų už visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų planavimą ir vykdymą, pareigybes ir pavestas funkcijas;

¹ Vilniaus miesto savivaldybės kontrolieriaus 2021-06-28 pavedimas Nr. B-02-9 „Dėl lėšų panaudojimo efektyvumo Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonėms vykdyti veiklos audito“.

- Analizuojant visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių 2019 m. ir 2020 m. sąrašus;
- Nagrinėjant VMS administracijos Sveikatos apsaugos skyriaus įsakymus, įvairių komisijų nutarimus, susijusius su visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų skyrimu ir vykdymu;
- Nagrinėjant VMS lėšomis 2020 m. finansuotų visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių finansavimo sutartis, metines priemonių įgyvendinimo ataskaitas, numatytų priemonių įgyvendinimą, veiklos vertinimo rodiklius;
- Nagrinėjant 2020 m. VMS lėšomis finansuotų Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių pasirašytas finansavimo sutartis, išlaidų sąmatas, įvykdytų priemonių ataskaitas.

Išankstinis tyrimas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus.

IŠANKSTINIO TYRIMO REZULTATAI

VMS vykdo savarankišką visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas² – įgyvendina VMS tarybos patvirtintuose savivaldybės strateginiame plėtros ir (ar) savivaldybės strateginiame veiklos planuose numatytas visuomenės sveikatos priemones, atsižvelgdamos į vyraujančias visuomenės sveikatos problemas. VMS yra patvirtinta Visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa³, kurios uždaviniai – stiprinti asmeninę žmogaus atsakomybę už savo sveikatą, ugdyti sveiką gyvenseną ir vykdyti sveikos gyvensenos žinių sklaidą, vykdyti sveikatą žalojančios elgsenos prevenciją tarp Vilniaus miesto gyventojų, vykdyti infekcinių ir neinfekcinių ligų profilaktiką ir kontrolę, gerinti gyventojų gyvenamosios aplinkos kokybę, vykdyti traumų ir nelaimingų atsitikimų prevenciją. Specialiosios programos lėšos naudojamos visuomenės sveikatos priemonėms, triukšmo mažinimo ir prevencijos priemonėms, sveikatos stiprinimo ir sveikatos užtikrinimo priemonėms įsigyti, projektuoti, statyti, rekonstruoti, remontuoti, prižiūrėti, eksploatuoti, kitoms gyventojų sveikatos apsaugos priemonėms⁴.

² Vietos savivaldos įstatymas

³ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2014-07-23 sprendimas Nr. 1-1959 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos tvirtinimo“.

⁴ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2014-07-23 sprendimas Nr. 1-1959 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos tvirtinimo“.

VMS yra patvirtinta Aplinkos apsaugos rėmimo specialioji programa⁵, kurios tikslas – finansuoti VMS vykdomas aplinkos apsaugos priemones, siekiant įgyvendinti subalansuotą ir sveiką aplinką mieste. Iš Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų 20 procentų, neįskaitant įplaukų iš medžioklės plotų naudotojų mokamo mokesčio, turi būti naudojama gyventojų sveikatos apsaugai⁶ - skiriama finansuoti VMS visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemones. Einamaisiais biudžetinais metais nepanaudotos Specialiosios programos lėšos gražinamos į VMS biudžetą ir naudojamos kitais metais numatytoms visuomenės sveikatos rėmimo priemonėms finansuoti.

VMS aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos, VMS visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos pajamos ir išlaidos planuojamos VMS biudžete VMS tarybos nustatyta tvarka.

VMS visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonėms įgyvendinti paraiškas gali teikti viešieji juridiniai asmenys, išskyrus įmones, įstaigas ir organizacijas, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė arba savivaldybė, veikiantys visuomenės sveikatos stiprinimo, saugos, psichikos sveikatos, asmens ar visuomenės sveikatos priežiūros ar kitose sveikatinimo srityse⁷. VMS kiekvienais metais skelbia visuomenės sveikatos priemonių, finansuojamų VMS visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšomis, paraiškų priėmimą. 2020 metais buvo patvirtintos finansuotinos kryptys: Psichikos sveikatos stiprinimas (2020 m. numatyta finansuoti 14 konkursą laimėjusių priemonių), alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo mažinimas ir prevencija (numatyta finansuoti 1 priemonę), žemo slenksčio paslaugų teikimas (nemokamos konfidencialios anoniminės sveikatos priežiūros ir kitos paslaugos asmenims, vartojantiems švirksčiamąsias narkotines ir psichotropines medžiagas ne gydymo tikslu bei dėl rizikingos elgsenos turintiems didžiausią riziką užsikrėsti infekcijomis) (numatyta finansuoti 2 priemones), lėtinių neinfekcinių ligų ir nutukimo prevencija (numatyta finansuoti 6 priemones), vaikų ir jaunimo sveikatos išsaugojimas ir stiprinimas (numatyta finansuoti 2 priemones), užkrečiamųjų ligų profilaktika (numatyta finansuoti 1 priemonę), vyresnio amžiaus asmenų (vyresni nei 65 metų), neįgalių asmenų ir jų artimųjų sveikatos (psichinės, fizinės) išsaugojimo poreikių identifikavimas ir tenkinimas (numatyta finansuoti 7 priemones).

⁵ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2007 m. birželio 20 d. sprendimas Nr. 1-86 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos tvirtinimo“.

⁶ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2007 m. birželio 20 d. sprendimas Nr. 1-86 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos tvirtinimo“.

⁷ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2019-10-10 įsakymu Nr. 30-2593 patvirtinto Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių administravimo ir finansavimo tvarkos aprašo 3 punktas.

VMS administracijos direktoriaus įsakymu sudaryta vertinimo ir atrankos komisija (toliau – Komisija) priima ir vertina įstaigų pateiktas paraiškas dėl programų finansavimo iš VMS visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų. 2020 m. paraiškas gauti finansavimą pateikė 63 įstaigos. Komisija atmetė 2 paraiškas, kadangi dokumentai buvo pateikti nesilaikant reikalavimų, 33 priemonės nutarta nefinansuoti, kadangi šios priemonės nesurinko reikiamų balų (pagal Komisijos nutarimą minimalus tinkamas balas - 36 balai). Pagal Komisijos nutarimą 2020 m. nutarta finansuoti konkursą laimėjusias 28 priemones ir tęsti 5 ilgalaikių priemonių finansavimą (finansavimo sutartys sudarytos 2018-2020m., sutarčių laikotarpis – 3 metai), iš viso numatyta finansuoti 33 priemones.

Priemonių vykdymą pagal savo kompetenciją kontroliuoja VMS administracijos direktoriaus įsakymu sudaryta komisija, kuri tikrina, kaip finansuotos organizacijos vykdo sutartyje numatytus įsipareigojimus ir lėšų panaudojimą pagal paskirtį. Priemonės vykdytojas atsako už priemonės vykdymo sutartyje numatytų veiklų įgyvendinimą, teikiamų paslaugų saugumą, priemonei skirtų lėšų tikslinį panaudojimą ir sutartyje nurodytų planuojamų veiklos vertinimo rodiklių pasiekimą. Neįvykdęs prisiimtų įsipareigojimų arba panaudojęs lėšas ne pagal patvirtintą sąmatą, priemonės vykdytojas turi gražinti lėšas, kurių dydis atitinka neįvykdytų įsipareigojimų ar ne pagal paskirtį panaudotų lėšų dalį.

Kiekvienais metais VMS taryba (kaip VMS Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos sudėtinę dalį) tvirtina VMS visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonėms numatytų lėšų dydį. VMS taryba 2020 m. balandžio 15 d. sprendimu Nr. 1-463⁸ patvirtino visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonėms 2020 m. skiriamų lėšų dydį. 2020 m. šioms priemonėms skirtinos lėšos sudarė 824 000 Eur, iš jų: 424 000 Eur (20 proc.) Aplinkos apsaugos rėmimo programos surinktų lėšų ir 400 000 Eur - Visuomenės sveikatos rėmimo specialiajai programai nepanaudotas lėšų likutis 2020 m. sausio 1 d. (žiūrėti pastebėjimą Nr. 3 (9 psl.)) Šias lėšas (824 000 Eur) buvo numatyta naudoti VMS Sveikatos ir sveikatos rėmimo specialiajai programai (3 programa), iš jų: gyventojų sveikatos apsaugos programų įgyvendinimui – 764 000 Eur, triukšmo valdymo funkcijų įgyvendinimui – 40 000 Eur, treniruoklių, įrengtų viešosiose erdvėse, remontui ir naujų įrengimui – 20 000 Eur.

Kasmet rengiama VMS visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių vykdymo ataskaita, kuri yra sudėtinė VMS aplinkos apsaugos rėmimo programos priemonių vykdymo ataskaitos dalis. Pagal VMS tarybos sprendimu patvirtintos⁹ 2020 m. ataskaitos duomenis, VMS visuomenės sveikatos rėmimo specialiajai programai skirtinos lėšos sudarė 860

⁸ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2020 m. balandžio 15 d. sprendimas Nr. 1-463 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo 2020 m. specialiosios programos priemonių sąrašo tvirtinimo“ (2020 m. lapkričio 18 d. VMS tarybos sprendimo Nr. 1-738 redakcija).

⁹ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2021 m. kovo 10 d. sprendimas Nr. 1-887 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo 2020 metų specialiosios programos priemonių vykdymo ataskaitos tvirtinimo“.

916,1 Eur, iš jų 449 917,21 Eur (20 proc. Aplinkos apsaugos rėmimo programos surinktų lėšų, kurių per 2020 m. buvo surinkta daugiau, nei planuota) ir 410 998,89 Eur ankstesnio laikotarpio (2020 m. sausio 1 d.) visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų likutis (žiūrėti pastebėjimą Nr. 3 (9 psl.)). VMS visuomenės sveikatos rėmimo programai 2020 metais panaudota 429 417,1 Eur numatytų lėšų, iš jų:

– 40 000 Eur panaudota Triukšmo prevencijos ir mažinimo priemonėms, kurias vykdė SĮ „Vilniaus planas“ vadovaujantis vidaus sandoriu¹⁰, pagal kainas nustatytas VMS tarybos sprendimu¹¹.

SĮ „Vilniaus planas“ pagal 2019 m. gruodžio 5 d. VMS administracijos paslaugų užsakymą atliko triukšmo prevencijos ir mažinimo priemonių (matavimai, kartografija, duomenų kaupimas, ataskaitos) paslaugų už didesnę nei buvo numatyta finansuoti sumą (49 658,4 Eur);

– 6 696,14 Eur panaudota treniruoklių, įrengtų viešosiose erdvėse, remontui ir naujų įrengimui Vilniaus miesto seniūnijose. Priemonei apmokėti panaudota 6 696,14 Eur¹².

– 64 472,81 Eur panaudota 10 sveikatos įstaigų (poliklinikų, ligoninių) kompensuoti VMS biudžetinių ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigų darbuotojų skiepavimo nuo erkinio encefalito išlaidas¹³.

– 318 248,15 Eur panaudota nevyriausybių organizacijų 31 priemonei, laimėjusiai VMS paskelbtą konkursą, finansuoti¹⁴.

VMS visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos nepanaudotas lėšų likutis 2021 m. sausio 1 d. sudarė 431 499,0 Eur.

NUSTATYTOS PROBLEMOS

1. Didėja Visuomenės sveikatos rėmimo specialiajai programos priemonėms skirtų nepanaudotų lėšų likutis

VMS Aplinkos apsaugos rėmimo 2019 m. specialiosios programos priemonių vykdymo ataskaitos duomenimis¹⁵ iš 2019 m. visuomenės sveikatos rėmimo specialiajai programos priemonėms skirtų 778 516,2 Eur, šių priemonių vykdymui buvo panaudota 367 517,31 Eur

¹⁰ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos ir SĮ Vilniaus planas 2019 m. vasario 11 d. paslaugų teikimo sutartis Nr. A64-55/19.

¹¹ VMS tarybos 2019 m. sausio 9 d. sprendimu Nr. 1-1895 patvirtinta SĮ „Vilniaus planas teikiamų paslaugų metodiką ir įkainių sąrašas“.

¹² Treniruoklių, įrengtų viešosiose erdvėse, remontą Vilniaus miesto seniūnijose pagal VMS užsakymus vykdė viešųjų pirkimu būdu parinktas rangovas pagal 2017 m. gruodžio 5 d. paslaugų sutartyje nustatytas kainas.

¹³ VMS administracijos Sveikatos apsaugos skyriaus vedėjo 2020-09-16 įsakymas Nr. A15-1588/20(2.1.4E-SVE) „Dėl lėšų skyrimo išlaidoms už VMS biudžetinių ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigų darbuotojų skiepimą nuo erkinio encefalito kompensuoti“.

¹⁴ VMS tarybos 2020 m. kovo 4 d. sprendimas Nr. 1-452 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės sveikatos rėmimo specialiosios programos 2020 m. priemonių sąrašo tvirtinimo“.

¹⁵ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2020 m. balandžio 15 d. sprendimas Nr. 1-490 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo 2019 metų specialiosios programos priemonių vykdymo ataskaitos tvirtinimo“.

(47,2 proc. skirtų lėšų). Pagal VMS Aplinkos apsaugos rėmimo 2020 m. specialiosios programos priemonių vykdymo ataskaitos¹⁶ duomenis, iš 2020 m. visuomenės sveikatos rėmimo specialiajai programai skirtinų 860 916,1 Eur lėšų šios programos priemonėms panaudota 429 417,1 Eur (49,88 proc. skirtų lėšų). Iš jų, gyventojų sveikatos apsaugos programų įgyvendinimui skirtinų 800 916,1 Eur, panaudota 382 720,96 Eur arba 47,79 proc. lėšų. Iš treniruoklių, įrengtų viešosiose erdvėse, remontui ir naujų įrengimų skirtų 20 000 Eur lėšų, panaudota 6 696,14 Eur, arba 33,49 proc. lėšų. Nepanaudojant visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų likučio ir VMS strateginiame veiklos plane neplanuojant jo tolesnio panaudojimo (2020 -2022 m. ir 2021-2023 m. VMS strateginiame veiklos plane lėšų likučio panaudojimas planuojamas tik vieneriems einamiesiems metams) nepanaudotų lėšų likutis 2019 m. gruodžio 31 d. sudarė 410 998,9 Eur, 2020 m. gruodžio 31 d. jis padidėjo iki 431 499 Eur (žiūrėti priedą Nr. 2). VMS visuomenės sveikatos rėmimo specialiajai programos lėšų likutis 2020 m. gruodžio 31 d. sudarė 62,8 proc. VMS Aplinkos apsaugos rėmimo 2020 m. specialiosios programos lėšų likučio.

VMS visuomenės sveikatos rėmimo specialiajai programai skirtų lėšų nepanaudotas likutis nuolat didėja, todėl būtini sprendimai dėl finansuotinių priemonių poreikio tikslinimo, strategijos formavimo dėl lėšų likučio naudojimo.

2. Ne visoms priemonėms nustatyti kiekybiniai vertinimo kriterijai

VMS tarybos 2020 m. kovo 4 d. sprendimu¹⁷ patvirtintame VMS 2020–2022 metų strateginiame veiklos plane 3 programoje „Sveikata ir sveikatingumas“ numatytoms priemonėms „Triukšmo valdymo funkcijos įgyvendinimas“, „Treniruoklių, įrengtų viešose erdvėse, remontas ir naujų įrengimas“ nenustatyti kiekybiniai vertinimo kriterijai. Nepatvirtinus priemonių vertinimo kriterijų, negalima nustatyti, ar pasiekti tikslai vykdant „Triukšmo valdymo funkcijos įgyvendinimas“ ir „Treniruoklių, įrengtų viešose erdvėse, remontas ir naujų įrengimas“ priemones.

Siūlytina spręsti, kad strateginiame plane būtų nustatyti triukšmo valdymo funkcijų įgyvendinimo ir treniruoklių, įrengtų viešose erdvėse, remontas ir naujų įrengimas planuojamų priemonių vykdymo kiekybiniai vertinimo kriterijai.

¹⁶ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2021 m. kovo 10 d. sprendimas Nr. 1-887 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo 2020 metų specialiosios programos priemonių vykdymo ataskaitos tvirtinimo“.

¹⁷ VMS savivaldybės tarybos 2020 m. kovo 4 d. sprendimu Nr. 1-450 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės 2020-2022 metų strateginio veiklos plano tvirtinimo“ patvirtintas VMS 2020–2022 metų strateginis veiklos planas

3. Nesutampa dokumentų ir ataskaitų duomenys apie lėšų likutį 2020 m. sausio 1 d.

Pagal VMS tarybos 2020 m. balandžio 15 d. sprendimu¹⁸ patvirtinto Vilniaus miesto savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo 2020 m. specialiosios programos priemonių sąrašo ir VMS tarybos 2020 m. gruodžio 9 d. sprendimu¹⁹ patvirtinto 2020 m. biudžeto duomenis sveikatos ir sveikatingumui skirtų priemonių asignavimų iš Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų likutis 2020 m. sausio 1 d. sudarė 400 000 Eur. Kitame dokumente nurodyti kitokie duomenys apie lėšų likučio dydį. Pagal VMS tarybos 2021 m. kovo 10 d. sprendimu Nr.1-887 patvirtintos VMS Aplinkos apsaugos rėmimo 2020 m. specialiosios programos priemonių vykdymo ataskaitos duomenis šis lėšų likutis 2020 m. sausio 1 d. sudaro 410 998,89 Eur. Pastebėtina, kad VMS tarybos patvirtintame 2021 m. biudžete²⁰ ir VMS visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos 2021 m. priemonių sąrašė²¹ duomenys apie šiuos likučius (ištaisyti) nurodyti teisingai.

4. Sutartyse nenustatytas reikalavimas taikyti viešojo pirkimo procedūras

Pagal Aprašo²² 61 punkto nuostatas visos priemonei (laimėjusiai VMS paskelbtą priemonių, finansuojamų VMS visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšomis, konkursą) įgyvendinti reikalingos prekės, darbai ir paslaugos privalo būti perkamos vadovaujantis LR Viešųjų pirkimų įstatymu. Juridiniai asmenys, kurie nėra perkančiosios organizacijos pagal LR Viešųjų pirkimų įstatymą, pirkimus vykdo apklausos būdu, palygindami ir įvertindami ne mažiau kaip tris organizacijos nustatytus minimalius reikalavimus atitinkančius tiekėjų pasiūlymus. Apklausa gali būti atliekama raštu arba pasinaudojant viešai tiekėjų pateikta informacija (internete, reklaminėje medžiagoje ir pan.) apie siūlomas prekes, paslaugas, darbus. Pagal Aprašo nuostatas²³, teikiant VMS administracijos Sveikatos apsaugos skyriui metines priemonės įgyvendinimo ataskaitas, VMS paskelbtą konkursą laimėjusias priemones vykdančys subjektai turi pateikti ir atliktų viešųjų pirkimų dokumentų kopijas. Pagal auditui pateiktus

¹⁸ 2020 m. lapkričio 18 d. VMS tarybos sprendimo Nr. 1-738 redakcija.

¹⁹ VMS tarybos 2020 m. gruodžio 9 d. sprendimas Nr. 1-781 „Dėl Tarybos 2020-02-12 sprendimo Nr. 1-417 „Dėl Vilniaus m. savivaldybės 2020 metų biudžeto tvirtinimo“ pakeitimo“.

²⁰ Patvirtintas Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2021 m. sausio 27 d. sprendimu Nr. 1-848 „Dėl Vilniaus m. savivaldybės 2021 m. biudžeto tvirtinimo“.

²¹ Patvirtintas Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2021 m. gegužės 12 d. sprendimu Nr. 1-961 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos 2021 metų priemonių sąrašo patvirtinimo“.

²² Patvirtintas VMS administracijos direktoriaus 2019 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. 30-2593/19 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių administravimo ir finansavimo tvarkos aprašo tvirtinimo“.

²³ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. 30-2593 patvirtinto Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių administravimo ir finansavimo tvarkos aprašo“ 8 priedas.

dokumentus, teikdami VMS administracijos Sveikatos apsaugos skyriui Metines priemonių įgyvendinimo ataskaitas iš 31 priemonių viešųjų pirkimų dokumentų kopijų neteikė 25 priemonių vykdytojai. Audito metu pagal Kontrolės ir audito tarnybos prašymą, 19 priemonių vykdytojai pateikė duomenis apie vykdytus įvairios formos viešuosius pirkimus ir 6 priemonių vykdytojų duomenų nepateikė²⁴. Pastebėtina, kad pagal VMS administracijos direktoriaus 2019 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. 30-2593 patvirtintos Priemonės vykdymo ir lėšų tikslinimo naudojimo sutarties²⁵ sąlygas, programos vykdytojams įsigyjant prekes ir paslaugas už VMS gautas lėšas nenumatytas reikalavimas taikyti viešojo pirkimo procedūras.

Siekiant stiprinti lėšų naudojimo kontrolę, siūlytina svarstyti, kad Priemonės vykdymo ir lėšų tikslinimo naudojimo sutartyse būtų įrašytas toks pats reikalavimas, koks yra nurodytas VMS administracijos direktoriaus 2019 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. 30-2593/19 patvirtinto VMS visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių administravimo ir finansavimo tvarkos aprašo 61 punkte (54 punkte pagal aktualią redakciją – VMS administracijos direktoriaus 2021 m. vasario 2 d. įsakymas Nr. 30-194/21), t. y. priemonių vykdytojams įsigyjant prekes ir paslaugas už VMS lėšas taikyti atitinkamas viešojo pirkimo procedūras.

5. Nevertinamas visų priemonių efektyvumas

Pagal Aprašo²⁶ 75 punkto ir Aprašo 8 priedo nuostatas VMS lėšomis finansuojama ir konkursą laimėjusi organizacija už veiklą ir lėšų panaudojimą turi atsiskaityti sutartyje nustatyta tvarka ir terminais ir pateikti nustatytos formos metinę priemonės įgyvendinimo ataskaitą apie numatytų priemonių įgyvendinimą, pasiektus veiklos vertinimo rodiklius. Baigus įgyvendinti priemonę, organizacija turi įvertinti priemonės veiklos vertinimo rodiklius kiekybine išraiška (pvz., įvykdytų paskaitų, socialinių įgūdžių grupių, dalyvių skaičius ir pan.) bei įvertinti priemonių efektyvumą. Tačiau dalis priemonių vykdytojų²⁷ (11 priemonių) priemonės efektyvumo, taikant apklausas ar kitais būdais, nevertino, todėl negalima įvertinti priemonės poveikio rezultatų priemonių dalyviams (pacientams, klausytojams ir kt.), visuomenės sveikatai.

²⁴ Priemonės „Senjorų avilys“, „Lytiškumo mobilizacija“, „Nepriklausau.Lt“, „Šeimos ir kūdikio priežiūros prevencinių edukacinių priemonių įgyvendinimas“, „Vilniaus socialinis klubas“, „Pagalbos ranka“.

²⁵ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. 30-2593 patvirtinto Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių administravimo ir finansavimo tvarkos aprašo 7 priedas „Priemonės vykdymo ir lėšų tikslinimo naudojimo sutartis“.

²⁶ Patvirtintas VMS administracijos direktoriaus 2019 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. 30-2593/19 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių administravimo ir finansavimo tvarkos aprašo tvirtinimo“.

²⁷ Priemonės „Susitikim, mieli senjorai 2020“, „Tęstinė gydytojų klounų programa Vilniaus miesto senjorų globos namuose 2020 – 2022 metais“, „Sveikatos gidas“, merginoms „Būti moterimi“, vaikams: „Būti vyru“, „Tęstinė gydytojų klounų programa Vilniaus miesto vaikų ugdymo ir gydymo įstaigose 2018–2020 metais“, „Lytiškumo mobilizacija“, Alergijos ir astmos prevencija“, Sveikos gyvensenos ugdymas bei lėtinių neinfekcinių ligų rizikos veiksnių išaiškinimas ir savikontrolės principų mokymas“, Alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyvių medžiagų vartojimo mažinimas ir prevencija“.

6. Ne visos finansavimo sutartys pasirašytos nustatytu laiku

Pagal Aprašo²⁸ 42 punkto nuostatas su organizacijos, kurios priemonė laimėjo VMS paskelbtą priemonių, finansuojamų VMS visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšomis konkursą, vadovu sutartis sudaroma per 40 darbo dienų nuo VMS tarybos sprendimo, kai paskelbiami konkurso laimėtojai, įsigaliojimo. Atskiros priemonių finansavimo sutartys (7 sutartys²⁹) pasirašytos vėliau nei po 40 darbo dienų, įsigaliojus VMS tarybos sprendimui³⁰ dėl lėšų skyrimo, tai neatitinka Aprašo 42 punkto nuostatų.

7. Nepanaudotos lėšos neperskirstytos kitiems programos vykdytojams

Pagal Aprašo³¹ 51. p. nuostatas, organizacijai nepasirašius sutarties ar priemonės vykdytojams panaudojus ne visas skirtas lėšas, lėšos gali būti perskirstytos. Vertinimo ir atrankos komisijos sprendimu šios lėšos gali būti skiriamos papildomai priemonėms, kurios vykdomos už mažesnę, negu paraiškoje nurodyta, lėšų sumą, arba priemonėms, kurioms finansavimas neskirtas dėl nepakankamo faktinio turėto lėšų kiekio. VMS visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių finansavimo du konkurso laimėtojai³², kuriems buvo numatytas 8 000 Eur ir 2 700 Eur finansavimas, sutarties su VMS nepasirašė ir VMS lėšų nenaudojo, tačiau lėšos nebuvo perskirstytos kitiems programos vykdytojams.

PRIEŽASTYS, DĖL KURIŲ SIŪLOMA BAIGTI AUDITĄ IŠANKSTINIŲ TYRIMU

Audituojamais 2020 metais VMS visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonės buvo vykdomos Covid-19 pandemijos metu paskelbto karantino ir veiklos apribojimų sąlygomis, todėl dalis nustatytų neatitikimų susiję su ypatinga pandemijos situacija. Vykdomo audito tikslas buvo įvertinti, ar efektyviai naudojamos lėšos VMS visuomenės sveikatos rėmimo

²⁸ Patvirtintas VMS administracijos direktoriaus 2019 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. 30-2593/19 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių administravimo ir finansavimo tvarkos aprašo tvirtinimo“.

²⁹ Pavyzdžiui, sutartis su Vilniaus miesto vyresniojo amžiaus žmonių asociacija buvo sudaryta 2020-07-09 (arba 55 d. d. vėliau), su VšĮ „Sveikatos metai“ - 2020-07-28 (arba 68 d. d. vėliau), su VšĮ „Įvairovės ir edukacijos namai“ - 2020-08-31 (arba 89 d. d. vėliau), VšĮ „Sėkmės idėja“ - 2020-07-09 (arba 55 d. d. vėliau), su Asociacija „Raudonos nosys, Gydytojai klounai“ - 2020-07-16 (arba 60 d. d. vėliau), su Medardo Čoboto trečiojo amžiaus universitetu – 2020-07-09 (arba 55 d. d. vėliau), su VšĮ Psichologinės sveikatos centras – 2020-07-08 (arba 54 d. d. vėliau) ir kt.

³⁰ VMS tarybos 2020 m. kovo 4 d. sprendimas Nr. 1-452 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės sveikatos rėmimo specialiosios programos 2020 m. priemonių sąrašo tvirtinimo“.

³¹ Patvirtintas VMS administracijos direktoriaus 2019 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. 30-2593/19 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių administravimo ir finansavimo tvarkos aprašo tvirtinimo“.

³² VšĮ teatras „Vilniaus klasika“, LPS „Bočiai“.

specialiosios programos priemonėms vykdyti. Atlikto išankstinio tyrimo metu nenustatyta neefektyvaus lėšų naudojimo faktų, todėl siūlome pagrindinio tyrimo neatlikti, kadangi atliktas pagrindinis tyrimas gali neduoti pridėtinės vertės ir laukiamo audito poveikio.

Siūlome atkreipti dėmesį į išankstinio tyrimo ataskaitoje nurodytas pastabas dėl didėjančio nepanaudotų lėšų likučio, strategijos formavimo dėl lėšų likučio naudojimo, atskiroms priemonėms VMS Strateginiame veiklos plane nenustatytų kiekybinių vertinimo kriterijų. Siekiant stiprinti lėšų naudojimo kontrolę, siūlytina svarstyti dėl priemonių finansavimo sutartyse nustatymo tokio paties reikalavimo, kuris nurodytas VMS visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių administravimo ir finansavimo tvarkos aprašo 61 punkte (54 punkte pagal aktualią redakciją – VMS administracijos direktoriaus 2021 m. vasario 2 d. įsakymas Nr. 30-194/21) - įsigyjant prekes ir paslaugas už programai skirtas lėšas taikyti atitinkamas viešojo pirkimo procedūras.

Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos

tarnautojos

Lidija Kudrešova

Miglė Brigita Narbutienė

vyr. specialistė

Laimutė Melnikienė

Susipažinau:

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktorė

Lina Koriznienė

PRIEDAI

Išankstinio tyrimo ataskaitos
„Lėšų, skirtų Vilniaus miesto
savivaldybės visuomenės rėmimo
specialiosios programos priemonėms
vykdyti, naudojimo efektyvumo
vertinimas“
1 priedas

Santrumpos ir sąvokos

VMS - Vilniaus miesto savivaldybė

LR - Lietuvos Respublika

Aprašas - Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių administravimo ir finansavimo tvarkos aprašas, patvirtintas VMS administracijos direktoriaus 2019 m. spalio 10 d. įsakymas Nr. 30-2593/19 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių administravimo ir finansavimo tvarkos aprašo tvirtinimo“

Strateginis veiklos planas - VMS savivaldybės tarybos 2020 m. kovo 4 d. sprendimu Nr. 1-450 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės 2020-2022 metų strateginio veiklos plano tvirtinimo“ patvirtintas VMS 2020–2022 metų strateginis veiklos planas

Priemonių finansavimo sutartis - Priemonės vykdymo ir lėšų tikslinimo naudojimo sutartis

Komisija - VMS administracijos direktoriaus įsakymu sudaryta vertinimo ir atrankos komisija

Išankstinio tyrimo ataskaitos
 „Lėšų, skirtų Vilniaus miesto
 savivaldybės visuomenės rėmimo
 specialiosios programos priemonėms
 vykdyti, naudojimo efektyvumo
 vertinimas“
 2 priedas

Lentelė Nr. 1. Duomenys apie VMS visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonėms
 2020 m. patvirtintas lėšas ir jų naudojimą

| Eil. Nr. | Pavadinimas | 2019 m. | | | | 2020 m. | | | |
|----------|--|------------------------|----------------------|---|-------|---------------------------------|----------------------|--|-------|
| | | Priemonių finansavimui | | Skirtumas (3-4) | | Priemonių finansavimui | | Skirtumas (7-8) | |
| | | Numatytos lėšos Eur | Panaudotos lėšos Eur | Eur | % | Numatytos lėšos Eur | Panaudotos lėšos Eur | Eur | % |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
| 2 | VMS visuomenės sveikatos rėmimo specialiajai programai skirtinos lėšos iš viso, iš jų: | 432000 | 367517,3 | -64482,7 | -14,9 | 824000 | 429417,1 | - | -37,9 |
| | Faktiškai surinktos lėšos | 778516,2 | | Lyginant su faktiškai surinktomis lėšomis -410998,9 | -52,8 | Faktiškai surinktos lėšos | 860916,1 | Lyginant su faktiškai surinktomis lėšomis -431499 | -50,1 |
| 3 | Gyventojų sveikatos apsaugos programų įgyvendinimas | 372000 | 334586,5 | -37413,5 | -10,1 | 764000 | 382721,0 | - | -49,9 |
| | Pagal faktiškai surinktas lėšas | 718516,2 | | Lyginant su faktiškai surinktomis lėšomis -383919,7 | -53,4 | Pagal faktiškai surinktas lėšas | 800916,1 | Lyginant su faktiškai surinktomis lėšomis 418195,1 | -52,2 |
| 4 | Triukšmo valdymo funkcijos įgyvendinimas | 40000 | 21074,5 | -18925,5 | -47,3 | 40000 | 40000 | - | - |
| 5 | Treniruoklių, įrengtų viešosiose erdvėse, remontas ir naujų įrengimas | 20000 | 11856,2 | -8143,8 | -40,7 | 20000 | 6696,1 | -13303,9 | -66,5 |
| 6 | Lėšų likutis laikotarpio pabaigoje | 410998,9 | | | | 431499,0 | | | |